

1 Ryhtyessäni kasvisyöjäksi 1990-luvun alkupuolella törmäsin usein pilkalliseen heittoon ”entä porkkanoiden tunteet?”. Kysymys tuntui karkealta ja moukkamaiselta. Tietenkään porkkanalla ei ole tunteita tai tuntoais-tia. Asiahan on päivänselvä: eläimet kärsivät, eivät kasvit. Enää se ei tunnu lainkaan niin selvältä.

2 Minulla on ollut merkittäviä yhteyden kokemuksia enemmän kasvien kuin eläinten kanssa. Eläinten tietoisuus on niin ilmeistä, että en ole kokenut edes tarpeelliseksi kohdata niiden sisintä. Pidän niitä kaltaisinani mielellisinä yksilöinä, kanssakulkijoina. Sen sijaan huone- ja puutarhakasvien viestejä en pysty ohittamaan yhtä helposti. Kenties siksi, että pidän haasteista. Kasvien elo on vieraampaa ja toiseus syvempää ja siksi myös kiehtovampaa. Samaistuminen kasvin kärsimykseen vie olemassaolon ytimeen, pelkistää elämän perusosiinsa.

3 Joulun alla vuonna 2016 *Aamulehdessä* ilmestyi artikkeli, joka oli otsikoitu: ”Joulukuusi kärsii janoa ja ikävää, kaipaa tovereitaan ja saa huonekasvit huolestumaan”. Artikkelin oli kirjoitettu tunteisiin vetoavasti. Siinä joulukuusesta puhutaan ”kuusivauvana”, joka joutuu eroon sisaruksistaan ja ystävistään. Kun kuusi kaadetaan ja tuodaan sisään, se on yhä elossa. Sisällä kuumassa ja kuivassa huoneilmassa kuusi tekee hidasta kuolemaa. Se viestii ahdingostaan erittämällä ympäristöönsä stressiferomoneja. Huonekasvit aistivat tämän ja yhtyvät kuusen kärsimykseen.

4 Artikkelin osui suoraan arkaan kohtaan. Luettuani tekstin ensimmäisen kerran kauhistuin ja ahdistuin. Toisaalta minussa vaahtosii epäuskoinen nauru, närkästyskin. Kidutettu joulukuusi johdattaa meidät suoraan kärsimyksen ytimeen.

5 Kasvin halu elää ja kukoistaa tunnistetaan puhekielessäkin. Huonekasvit kituvat, jos niitä pidetään liian pimeässä ja kastellaan liian harvoin. Mietin usein, millaista on elää ruukussa. Maa on kasvin maailma, ja ruukku on maailmana hyvin pieni. Ruukkumulta on lähes steriiliä, vailla pieneliöitä ja hyönteisiä, vailla sienirihmastoja. Autiomaan pienoiskoossa. Vain tylppää ja yksinäistä kituutusta päivästä toiseen. Tai mistä minä tiedän? Huonekasvit usein kukkivat luonani. En tosin pidä siitä merkinä viherpeukalon kyvyistäni, saati kasvien hyvinvoinnista. Päinvastoin. Uskon, että kukkiminen on kasvien epätoivoinen yritys jatkaa sukuaan ennen kuin ne kuolevat.

6 Mutta tietävätkö ne kuolevansa? Tietääkö joulukuusi kuolevansa, kuten *Aamulehden* toimittaja Matti Kuusela väittää? Tieto lähestyvistä kuolemasta edellyttäisi ajantajua, jotain muuta kuin nykyhetkessä olemista. Tähän minä vedän rajan, joka ehkä sittenkin erottaa ihmisen muista tietoisista olennoista tai ainakin kasveista.